

החלטה לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988

בדבר תיקון תנאי פטור מאישור הסדר כובל להסדר חברת מרכז סליקה בנקאי
בע"מ בין: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל
בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, מרכז
סליקה בנקאי בע"מ

לפני בקשת פטור לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 (להלן **החוק** או **חוק התחרות הכלכלית**) לתקן את הפטור שניתן להסדר שצדדים לו בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן **הבנקים**) ומרכז סליקה בנקאי בע"מ (להלן **מס"ב**), על מנת שמס"ב תוכל להרחיב את פעילותה לתחום ניווד חשבונות בין בנקים.

לאחר שבחנתי את התיקון המבוקש, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים שוכנעתי כי בכפוף לתנאים המפורטים בסוף החלטתי זו, אין בפעילות הנוספת כמפורט מטה כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק; עיקרה של הפעילות הנוספת כמפורט מטה אינה בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בה כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרה. מטעמים אלו, ראיתי לנכון לתקן את תנאי הפטור בהתאם להוראות סעיף 14(ב) לחוק על יסוד הנימוקים שיפורטו להלן.

מס"ב היא חברת שירותים משותפת כמשמעות מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981 העוסקת בין היתר בסליקת חיובים וזיכויים בין בנקים ולקוחותיהם, מתן שירותי מיתוג למאגרי מידע ומתן שירותי העברת עמיתים בין קופות גמל. מס"ב מספקת שירותים לתאגידים בנקאיים וכן עוסקת בסליקת חיובים וזיכויים על פי הרשאה בעבור ארגונים שונים, המבקשים לזכות או לחייב מספר חשבונות בנקאיים בפעילה אחת. תחומי עיסוקה של מס"ב והשפעת פעילותה על התחרות פורטו בהרחבה בהחלטת הפטור בעניינה מיום 22 במאי 2012.¹

החלטת הפטור הראשונה להסדר החזקה המשותפת ניתנה ביום 20 ביוני 2002² ומאז ניתנו מספר החלטות נוספות, כאשר האחרונה שבהן ניתנה ביום 20 בספטמבר 2018 (להלן **החלטת הפטור משנת 2018**).³

¹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בעניין מרכז סליקה בנקאי בע"מ בין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (22.05.2012); **רשות התחרות** 5001954.

² החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בעניין מרכז סליקה בנקאי בע"מ בין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (20.06.2002); **רשות התחרות** 3014681.

³ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בעניין מרכז סליקה בנקאי בע"מ בין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, מרכז סליקה בנקאי בע"מ (20.9.2018); **רשות התחרות** 501585.

החלטה לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988

בדבר תיקון תנאי פטור מאישור הסדר כובל להסדר חברת מרכז סליקה בנקאי בע"מ בין: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, מרכז סליקה בנקאי בע"מ

לפני בקשת פטור לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 (להלן **החוק** או **חוק התחרות הכלכלית**) לתקן את הפטור שניתן להסדר שצדדים לו בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן **הבנקים**) ומרכז סליקה בנקאי בע"מ (להלן **מס"ב**), על מנת שמס"ב תוכל להרחיב את פעילותה לתחום ניהול חשבונות בין בנקים.

לאחר שבחנתי את התיקון המבוקש, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים שוכנעתי כי בכפוף לתנאים המפורטים בסוף החלטתי זו, אין בפעילות הנוספת כמפורט מטה כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק; עיקרה של הפעילות הנוספת כמפורט מטה אינה בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בה כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרה. מטעמים אלו, ראיתי לנכון לתקן את תנאי הפטור בהתאם להוראות סעיף 14(ב) לחוק על יסוד הנימוקים שיפורטו להלן.

מס"ב היא חברת שירותים משותפת כמשמעות מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981 העוסקת בין היתר בסליקת חיובים וזיכויים בין בנקים ולקוחותיהם, מתן שירותי מיתוג למאגרי מידע ומתן שירותי העברת עמיתים בין קופות גמל. מס"ב מספקת שירותים לתאגידים בנקאיים וכן עוסקת בסליקת חיובים וזיכויים על פי הרשאה בעבור ארגונים שונים, המבקשים לזכות או לחייב מספר חשבונות בנקאיים בפעימה אחת. תחומי עיסוקה של מס"ב והשפעת פעילותה על התחרות פורטו בהרחבה בהחלטת הפטור בעניינה מיום 22 במאי 2012.¹

החלטת הפטור הראשונה להסדר החזקה המשותפת ניתנה ביום 20 ביוני 2002² ומאז ניתנו מספר החלטות נוספות, כאשר האחרונה שבהן ניתנה ביום 20 בספטמבר 2018 (להלן **החלטת הפטור משנת 2018**).³

¹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בעניין מרכז סליקה בנקאי בע"מ בין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (22.05.2012); **רשות התחרות** 5001954.

² החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בעניין מרכז סליקה בנקאי בע"מ בין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (20.06.2002); **רשות התחרות** 3014681.

³ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בעניין מרכז סליקה בנקאי בע"מ בין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, מרכז סליקה בנקאי בע"מ (20.9.2018); **רשות התחרות** 501585.

הבנקים המחזיקים במס"ב, למעט בנק מזרחי טפחות בע"מ, מחזיקים גם בחברת שירותים משותפת נוספת בשם שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (להלן **שב"א**)⁴. לפירוט בעניין פעילותה, ראו בהחלטת הפטור בעניינה מיום 24 בספטמבר 2018.⁵

עניינה של בקשת הפטור הנוכחית היא בהרחבת פעילותה של מס"ב לתחום ניוד חשבונות בין בנקים. הרקע להסדר הוא חקיקת פרק ב' לחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 המחייב את הבנקים, בין היתר, לאפשר ללקוחותיהם להעביר את פעילותם הפיננסית מהבנק שבו היא מתנהלת לבנק אחר לפי המסגרת הקבועה שם (להלן **ניוד חשבונות בנק**)⁶. יצוין כי פרטי יישום הוראות הנוגעות לעניין ניוד חשבונות בנק נקבעים, בין היתר, על ידי הפיקוח על הבנקים.⁷

סעיף 1 לתנאי החלטת הפטור משנת 2018 קובע כי מס"ב תעסוק בתחומי הפעילות שהגדרתם בתנאי הפטור, ובהם בלבד. בהחלטת הפטור משנת 2018 הובהר כי פעילות מס"ב בתחום ניוד חשבונות בין בנקים לא נבחנה ולפיכך לא תיכלל במסגרת תחומי הפעילות שמותר למס"ב לעסוק בהם על פי תנאי החלטת הפטור משנת 2018 עתה הגישה מס"ב בקשה לתיקון תנאי החלטת הפטור משנת 2018 המגדיר את תחומי הפעילות המותרים למס"ב על מנת שהיא תוכל להקים מערכת חדשה שתשתלב כחלק ממערכת סליקת חיובים וזיכויים שלה ותסייע ללקוחות שמעבירים את פעילותם מבנק אחד (להלן **הבנק המעביר**) לבנק אחר (להלן **הבנק הקולט**). המערכת החדשה תנתב הוראות (כגון חיובים, זיכויים או הרשאות לחיוב חשבון) שיופנו לחשבון הבנק המעביר בצורה אוטומטית לחשבון הלקוח בבנק הקולט. בצורה הזאת המערכת תיתן מענה לחשש לאבדן חיובים או זיכויים כתוצאה מהמעבר. כמו כן המערכת תאפשר לבנק הקולט לקבל מהבנק המעביר את המידע הדרוש לשם פתיחת החשבון (להלן **מערכת לניוד חשבונות בנק**).

נוכח כל האמור, מצאתי שעיקרה של הפעילות הנוספת של הקמת מערכת לניוד חשבונות בנק אינה בהפחתת התחרות או במניעתה. כן מצאתי שבכפוף לתנאים החלים על פעילותה של מס"ב מכוח החלטות קודמות, לרבות חיובה של מס"ב לתת גישה לשירותים לכל חברי המסלקה וללקוחותיהם, אין בפעילות הנוספת של הקמת מערכת לניוד חשבונות בנק כדי לפגוע פגיעה של ממש בשווקים המושפעים ממנה וכי אין בה כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרה. לפיכך ראיתי לנכון להרחיב את הפטור של מס"ב גם לפעילות זאת.

יובהר כי בניית המערכת לניוד חשבונות בנק עדיין בחיתוליה וחלק משמעותי מפרטי ההסדר הנוגעים לשלב ההפעלה השוטפת טרם הוסדרו במלואם. בכלל זה, טרם הוסדר סופית כלל הפעילות שתבצע באמצעות המערכת וכן אופן חלוקת עלויות התפעול השוטפות בין המשתמשים השונים במערכת והמנגנונים לחלוקת האחריות בין הצדדים בגין נזקים שנגרמו ללקוחות כתוצאה מתקלה בניוד ולשיפוי או פיצוי בין המשתמשים בהתאם. לאופן המדויק שבו יעוצב ההסדר עשויות להיות השפעות תחרותיות, הן במישור התחרות שבין הצדדים להסדר והן במישור שבינם לבין גורמים אחרים המתחרים בהם.

⁴ שיעורי ההחזקה של הבנקים בכל אחד מהגופים (מס"ב ושב"א) אינם זהים.

⁵ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בין: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ ושירותי בנק אוטומטיים בע"מ (24.09.2017); **רשות התחרות** 501301.

⁶ החשיבות במתן אפשרות ללקוחות הבנקים לבצע ניוד חשבונות בנק באה לידי ביטוי באופן מורחב בדוח הסופי של הוועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים (ועדת שטרס), להן קישור לדוח הסופי של הוועדה: https://www.gov.il/BlobFolder/unit/banks_services_competitiveness_committee/he/Vaadot_alchud_BanksServicesCompetitivenessCommittee_SummarizingReport.pdf.

⁷ ביום 29 באוקטובר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים את טיוטת כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים), התשע"ח – 2018. להלן קישור לטיוטה:

<https://www.boi.org.il/he/BankingSupervision/DraftsFromTheSupervisorOfBanks/DocLib/11177.pdf>

נוכח העובדה כי תוקף החלטת הפטור משנת 2018 הוא עד ליום 20 במרץ 2020 בלבד (בהתאם לתוקף הפטור ליתר פעילותה של מס"ב) ובהתחשב בשלב שבו נמצא תהליך בניית המערכת, הסדרים אלה ממילא אינם צפויים להיכנס לתוקף בתקופה הרלוונטית לפטור הנוכחי. עם בואי לבחון את כלל פעילותה של מס"ב עם תום הפטורים הקיימים, ייבחן גם הסדר הניוד על פרטיו.

סוף דבר

מכל האמור לעיל, לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים ובהתאם לסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, החלטתי לתקן את החלטת הפטור משנת 2018 כמבוקש, כך שהוא יחול גם על הקמת מערכת לניוד חשבונות בנק. בהתאם לאמור, תוקפו של הפטור הוא עד ליום 20.3.2020 והוא מותנה בתנאי החלטת הפטור משנת 2018 (להלן **תנאי הפטור**) שיתוקנו כעת לצורך הכללת שירות ניוד החשבונות בתנאי הפטור, כדלקמן:

בחלק ההגדרות לתנאי הפטור-

1. לפני ההגדרה "סליקת חיובים וזיכויים", יבוא:

"**ניוד חשבון**" – העברת פעילות פיננסית מחשבון לקוח אצל גוף מעביר שהוא חבר מסלקה או לקוחו, אל חשבון של אותו לקוח אצל גוף אחר קולט שהוא חבר מסלקה או לקוחו, וכן העברת מידע לצורך ההעברה כאמור;";

2. בהגדרת "סליקת חיובים וזיכויים", לאחר הסיפא יבוא: "ניוד חשבונות".

מיכל הלפרין
הממונה על התחרות

ירושלים, ט' באדר א' התשע"ט

14 בפברואר 2019